

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA

8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SZENT ISTVÁN TÉR 2-3.

Telefon: +36 (22) 313-052; 312-123

Web: <http://mnl.gov.hu/fml>

E-mail: fml@mnl.gov.hu

Nemzeti Kulturális Alap
részére

1389 Budapest, Pf. 128.

Iktatószám: 18/96-2//2019.
Hivatkozási szám: -
Tárgy: szakmai beszámoló
Ügyintéző: Dr. Czetz Balázs
levéltár-igazgató

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: 204108/01525

A Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára 2019. április 24-én „*Bűn és bűnhődés II.*” *Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás Fejér megyei történetéből a 20. században* címmel tudományos konferenciát rendezett. A rendezvény a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma támogatásának köszönhetően valósult meg, a Kollégium 2018. 07. 12-én kelt 015/204/18. számú döntése alapján 450 000 Ft vissza nem térítendő támogatást ítelt meg. A rendezvény helyszíne a Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára előadóterme volt, ahol közel 70-en hallgatták végig az előadásokat. A konferencia célja, hogy az előadók által feldolgozott témák, a megye történelmének eddig kevésbé publikált forrásaira támaszkodva közelebb hozzák a 20. század értékrendjét, a bűnelkövetések társadalmi megítélését, kiegészítve egyúttal a század megyetörténetének már ismert történéseit.

Dr. Várhomokiné dr. Rabi Noémi főügyész helyettes köszöntő szavait követően a konferencia első eladója, dr. Kelemen Roland a 20. századi magyar büntetőjogi normák és a büntetőjogi gyakorlat világába engedett betekintést, előadásával kellő mértékben megalapozta a soron következő lokálisabb témákat, áttekintő jelleggel ismertette a korszakra jellemző igazságszolgáltatási metódusokat. Rangel István előadásának témája márkosfalvi Sipos Gyula ezredes személye ellen az 1920-as évek elején lefolytatott tiszti becsületügyi eljárás volt, amely végül a nyugalmazott gyalogezred parancsnok felmentésével zárult. Márkosfalvi Sipos Gyula a m. kir. székesfehérvári 17. honvéd gyalog- és népfelkelőezred ezredparancsnokaként ezredével 1918 novemberében érkezett haza az olasz frontról. Hősiességét, vitézségét számos érdeméremmel jutalmazták, Székesfehérvár város a díszpolgárává avatta. A harmadik előadásban a Tanácsköztársaság Fejér megyei pereivel foglalkozott dr. Nagy Szabolcs. Előadásának egyik fő forrásanyagát az MNL Fejér Megyei Levéltárában őrzött Székesfehérvári Királyi Törvényszék büntetőperrei szolgáltatották. A konferencia első felét Gulyás Anita előadása zárta, aki a prostitúció Fejér megyei történetét vázolta fel a 20. század első feléből. A kéjelgésügyet szabályozó szabályrendeletben foglaltakat, a bordélyok működésének feltételeit, a legális-illeális határmezsgyéjén mozgó éjszakai életet körbejáró előadás történelmi dokumentumokat, és a korabeli sajtót dolgozta fel, kitérve a prostitúció székesfehérvári helyzetére is. A kávészünetet követően Bödő István előadásában többek között a Horthy-korszakban híressé, hírhedtté vált sorozatgyilkossággal foglalkozott, a „szolnoki rém” büntetetté túlmutattak Fejér megye határain. A következő előadásban Legát Tibor egy 1950-es évek elején elkövetett rendőrgyilkosság esetét mutatta be a hallgatóságoknak. Az áldozat egy enyingi rendőr volt, akit egyenruhájáért és szolgálati fegyveréért gyilkoltak meg az Enyinget Balatonbozsokkal összekötő út

mellett. A két elkövetőt a bűncselekményt követően néhány napon belül elfogták és halálra ítélték. Az ügy azonban mégsem kerülhetett nyilvánosságra, a sajtó sem adta hírül. Az előadásban az elhallgatás okairól, a mulasztásokról, és a rendőri hanyagságról is szót ejtett Legát Tibor újságíró oknyomozó és tényfeltáró előadása. A konferencia hetedik előadásában Dakó Péter a dunaújvárosi 1956-os fegyveres ellenállás következményeit, az eseményeket követő megtorlást mutatta be a hallgatóságnak. A program utolsó előadója, Dr. Czetz Balázs a forradalmat követő helyzetképet, a kollektivizálás és az erőszak Fejér megyei megnyilvánulásait mutatta be az érdeklődőknek.

A rendezvény az előadók és a meghívott vendégek részére állófogadással zárult, ahol kötetlen beszélgetések formájában lehetőség nyílt a konferencián elhangzottak megvitatására.

A szakmai beszámolót, a rendezvényen készült fotókkal együtt az MNL Fejér Megyei Levéltára honlapján (www.mnl.gov.hu/fml) a Pályázatok menüpont alatt elérhetővé tesszük.

A rendezvény programja:

09.30–09.40 Köszöntő – Dr. Várhomokiné dr. Rabi Noémi főügyészhelyettes

09.40–10.05 dr. Kelemen Roland: Büntetőjogi intézmények és szabályozók a 20. század első felében

10.05–10.25 Rangel István: Márkosfalvi Sipos Gyula ezredes, a 17. honvéd gyalogezred parancsnokának büntetőügye

10.25–10.45 Dr. Nagy Szabolcs: A Tanácsköztársaság Fejér megyei vezetőinek jogi felelősségre vonása

10.44–11.05 Gulyás Anita: A legalitás határán – kéjelgésügy a 20. század első felében Fejér megyében

11.05–11.20 Kávészünet

11.20–11.40 Bödő István: A „szolnoki rém” – egy sorozatgyilkos az 1930-as évekből?

11.40–12.00 Legát Tibor: Egy eltűnt rendőrgyilkosság, 1952

12.00–12.20 Dakó Péter: Bűnös vagy nem? A dunaújvárosi tűzparancs megtorlása

12.20–12.40 Dr. Czetz Balázs: „Vannak olyan emberek, akikkel másképp bánni nem lehet” – Kollektivizálás és erőszak Fejér megyében a forradalmat követően

12.40–13.00 Zárszó

13.00 Ebéd

Székesfehérvár, 2019. június 5.

Tisztelettel

Dr. Czetz Balázs
levéltár-igazgató

„Bűn és bűnhődés II.”

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás

Fejér megyei történetéből a 20. században

Székesfehérvár, 2019. április 24.

Név:	Aláírás:
Göndör Zoltán	Göndör Zoltán
Unger Anna	Unger Anna
Hahné Hattay Judit	Hahné Hattay Judit
Kögel Erzsébet	Kögel Erzsébet
Mészáros Dóra	Mészáros Dóra
Kovács Zsuzsanna	Kovács Zsuzsanna
Skribál Zsuzsanna	Skribál Zsuzsanna
Stekli Péter	Stekli Péter
Rieder Erzsébet	Rieder Erzsébet
Ujvári György	Ujvári György
Gulyás Anita	Gulyás Anita
Bödő István	Bödő István
Kovács Mária	Kovács Mária
Tal EBIT	Tal EBIT
Keszthelyi Csilla	Keszthelyi Csilla

„Bűn és bűnhődés II.”

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás

Fejér megyei történetéből a 20. században

Székesfehérvár, 2019. április 24.

Név:	Aláírás:
Peregyszai Balázs	Peregyszai Balázs
Hegyes Zoltán	Hegyes Zoltán
Mészáros Judit	Mészáros Judit
BOGNÁR ZSÓZSANNÁ	BOGNÁR ZSÓZSANNÁ
NAGY NÓRÁBERT	NAGY NÓRÁBERT
VEGH ÁVOS	VEGH ÁVOS
BALOGH-VADÁSZ BARBARÁS	BALOGH-VADÁSZ BARBARÁS
Takács Péter	Takács Péter
MORVAI NEELI	MORVAI NEELI
Hudákla Dóra	Hudákla Dóra
RAINOLD MARY	RAINOLD MARY
VÁROGY ÁNYAS	VÁROGY ÁNYAS
Butiáné Tatól Édikt	Butiáné Tatól Édikt
LEGY TIBAL	LEGY TIBAL
SÁGI ZOLTÁN	SÁGI ZOLTÁN

„Bűn és bűnhődés II.”

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás Fejér megyei történetéből a 20. században

Székesfehérvár, 2019. április 24.

Név:		Aláírás:
dr. Keleny Roland		
Kovács Árpád		
Dr. Ágoston László		
Dr. Ágoston László		
Dr. János Szilvia		
Dr. Károly Árpád		
Dr. Varga Ágnes		
Balogh Balázs		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		
Dr. Varga Ágnes		

„Bűn és bűnhődés II.”

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás

Fejér megyei történetéből a 20. században

Székesfehérvár, 2019. április 24.

Név:	Aláírás:
ROSTA HELGA	Rosta Helga
Balugyi Balázs	Balugyi Balázs
FRÉNY ANIKÓ	Frény Anikó
HARAGYI ZSIGMOND	Haragyi Zsigmond
HARAGYI-ORSZÁV KANOKA	Haragyi-Ország Kanoka
SZIVÓVÉCSORNA ERZSÉBET	Szivóvécsorna Erzsébet
REICH SIBILLA	Reich Sibilla
TÓTH BRIGITTA	Tóth Brigitta
GASPAR VIRÁG	Gaspar Virág
GUMING DIÁNA	Guming Diána
MOOR PÉTER	Moor Péter
SOHOGYÓKI BERNADETT	Sohogyóki Bernadett
DEKUT PÉTER KÉDE	Dekut Péter Kéde
KARACZY ANIVÁNYA	Karaczy Aniványa
PINTER ANITA	Pinter Anita

KÉPEK

MEGHÍVÓ

A Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára
szeretettel meghívja Önt a

„BŰN ÉS BŰNHŐDÉS II.”

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás
Fejér megyei történetéből a 20. században
című konferenciájára.

Helyszín:

Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára nagyterme
(Székesfehérvár, Szent István tér 2–3.)

Időpont:

2019. április 24. (szerda)

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

Archívum
Magyar Nemzeti Levéltár

FEJÉR MEGYEI
LEVÉLTÁR

